



Zdravíme pana
dr. Josefa KALVODU,
Connecticut



30 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 002670)

ÚTERÝ 11. PROSINCE 1990 · Čís. 86

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIV

TUESDAY, DECEMBER 11, 1990

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS



Established 1891

Návštěva presidenta Bushe v ČSR.

Karel Jezdinský - rfe

Návštěva presidenta Bushe v Československu je z hlediska československých dějin zajisté historickou událostí a československá média to také právem zdůrazňují. Je to první návštěva amerického presidenta v zemi, k jejímuž vzniku Spojené státy svého času tolik napomohly. Ale prezident Willson, po němž bylo v Praze pojmenováno hlavní nádraží, se nedostal po první světové válce dál než do Paříže a americký kongres pak nedovolil, aby se Amerika angažovala ve Společnosti národů, kterou Willson inspiroval. Ostatně byla to doba, kdy prezidenti příliš necestovali a asi nejméně pak ti američtí. Doprava byla zdlouhavá a riskantní. I Masaryk cestoval do světa zřídka a do Spojených států, které před svým prezidentstvím tak dobře znal, se už také nepodíval. Další vývoj pak výměně návštěv československých a amerických prezidentů nepřál už vůbec. Nacistická okupace a pak komunistická diktatura v Československu proto nevytvořily ani ty nejmenší podmínky. Ostatně o to na obou stranách nikdo ani nestál. Harry Truman, kterého s odstupem času historie považuje za jednoho z nejlepších amerických prezidentů tohoto století vůbec, se stal v Gottwaldově

Pokračování na str. 8



Čas rozhodnutí v Polsku
Plakáty za volební kampaně pro Lecha Walesu na presidentský úřad byly nalepeny na zdi ulice před nedělními volbami v kterých tento kandidát vyhrál.

Uplná či totální devastace či zpusťování?

Prof. Milan Zelený

„Pán v portálu hradní auly mě, zřejmě jako krajana z Ameriky, uvítal následujícími slovy: Kolaps a destrukce exploativních struktur se dá zefektovat adekvátní destrukcí a de-etatizací partikulárních interestů v regionech participační demokracie a entreprenérismu: devastace a destrukce jsou devastující. Pokračoval pak vysvětlením, že u nás nejde o nějakou demokracii, ale právě o tu demokracii participační či participující a že ty regiony jsou opravdu totálně zdevastované.“

Nikdy jsem tak špatnou angličtinu neslyšel a tak jsem slušně opáčil, že jsem česky úplně nezapoměl a že tedy není třeba mluvit anglicky. Vy asi chcete říci, pokračoval jsem, že the Collapse and destruction of exploitative structures can be affected through adequate deconstructuralization and privatization of particular interests in regions of participatory democracy and entrepreneurism a že there has been enough of devastation and destruction already. Odpověděl, že nic takového říci neměl protože neví co říkám a že anglicky neumí. Címž mě dosti zaskočil, protože jsem si nyní nebyl jistý

Pokračování na str. 3

V srpnu před deseti lety zemřel:

T. Tomáš

Dr. Alexander Heidler

byl první náboženský redaktor českého vysílání Svobodné Evropy. Posluchači ho znali pod jménem Otec Křišť'an. Ve Svobodné Evropě vykonával nesmírný kus práce. S mnichovskou diecézí vyjednal, že se všechny české a slovenské mše svaté mohly vysílat z malebného kostelíka svatého Štěpána v Thalkirchenstrasse. Byl také zakladatelem duchovní služby pro naše uprchlíky v Západním Německu. Psal politické i náboženské komentáře a přispíval do vysílání pro mládež, k němuž měl zvláště srdečný vztah, protože před svým útekem z Československa byl duchovním rádcem katolických studentů v Praze. Kdyby býval neunikl zatčení, byl by skončil jako ostatní vynikající duchovní: na desetiletí v koncentračním táboře a pak v dlouholeté izolaci. České a slovenské vysílání Svobodné Evropy považoval tak trochu za své dítě. Rozuměl si dobře jak s Pavlem Tigridem tak s Janem Stránským. Sám doporučil k přijetí za členy redakce a produkce řadu vynikajících

Pokračování na straně 7

Je na západ cesta dlouhá?

Milan Schulz

Existují v Československu obavy, které už trvají nějaký týden a které vlastně se pohybují ne v zcela otevřené rovině. Nestli nenastane, až v Sovětském svazu dostanou lidi pasy, jestli nenastane nějaká vlna emigrační směrem na západ, která by se týkala i Československa.

Že tyto obavy existují, to slyším velice rád, nerad bych slyšel, že v Československu se nikdo nedělá hlavu s tím, co se bude dít v příštích letech, vzhledem k možné uprchlické vlně ze Sovětského svazu. Musím říci, že zde na západě si nejeden komentátor a státník pohrává s myšlenkou, že proud uprchlický z východu by mohl být aspoň z části zachycen a absorbován východní Evropou. O tom se otevřeně píše. Že ty východoevropské země by mohly aspoň poskytnout útočiště stovkám tisíc z možných sovětských uprchlíků. V takovém řádu. Ano v takovém řádu. Ano, mluví se samozřejmě o stovkách tisíc. Já mám zato, že se nejedná zde samozřejmě jen o to, že lidi dostanou pasy. Lidi dostávají pasy v situaci, mezní nejistoty. V situaci extrémně vyhocených ekonomických těžkostí a zároveň národnostních záští a možných národnostních bojů vnitřních. A za této situací mnozí mluví o

Pokračování na straně 7

Čtyřicet let proletarizace

Jiří Sláma

Není lehké krátce pojmenovat to, co s československou společností udělalo čtyřicet let komunistického systému. Snažil jsem se o to už v lednu tohoto roku v rozhovoru pro Lidové noviny. Použil jsem tři slova: devastace (lidí a věcí), fikce (místo skutečného vzestupu) a zadlužení (žít na úkor minulosti i budoucnosti).

Od té doby jsem přijel do Československa asi desetkrát. Navštívil jsem města, která jsem důvěrně znal, ale i taková místa, kde jsem před tím nikdy nebyl. Se slovenskými a českými ekonomy jsem jel

na konferenci do Tatranské Lomnice. S německou manželkou jsem navštívil mimo jiné i Milenovice u Protivína a Okrouhlice u Havlíčkova Brodu. Viděl jsem desítky sešlých, zpusťovaných vesnic a městeček. Byl jsem ale také oslněn krásou čistých, výstavných a pečlivě udržovaných příkarpatských vesnic senického okresu, jako třeba Plaveckého Mikuláše. Pobýval jsem v Brně a jinde na Moravě. Přijížděl jsem do země ze všech stran - od Norimberka, stejně jako od Budapešti a vyjížděl na všechny strany - na Linec, na

Pokračování na str. 8

Zprávy

ZE SVĚTA

MOSKVA - SSSR

Bagdad povolil požadavku z Moskvy, aby bylo uvolněno 3,300 sovětských občanů, kteří tam pracují. Souhlas přišel v důsledku varování Moskvy, že užije vojenské síly proti Iraku, budou-li sovětské příslušníci zraněni. Iračtí zodpovědní činitelé také prohlásili, že Sovětský svaz také zaplatí kompensaci za zrušení pracovních smluv, které mají příslušníci SSSR s irackou vládou. Dle britské novinářské zprávy Irak naznačil, že je připraven odvézt větší částí Kuwaitu, bude-li mu dovoleno podržet olejové pole Rumailah, které přesahuje dvě míle do území Kuwaitu. Na své návštěvě v Uruguay Bush prohlásil, že Saddam Hussein "nedostal poselství", že musí ven z Kuwaitu. Bývalý tajemník obrany Spojených států McNamara řekl v senátním jednání, že Bush by měl věnovat pozornost lekci z Vietnamu a nejit do války bez předběžného schválení veřejnosti.

MOSKVA - SSSR

Gorbačov řekl sovětským zákonodárcům, že udělí na šmelině na černém trhu a zvýší nákupy potravin ze zahraničí, aby mohl nasycit tuto zimu celý národ. Dále naléhá na občany, aby sázeli své vlastní potraviny a tím zvýšili v příštím roce zásoby potravin. Během prvních tří měsíců v roce 1991 vláda plánuje asi 1,2 bilionů dolarů na nákup potravin v zahraničí. Dle

vyjádření se nejvyššího představitele sovětské vojenské moci služba v armádních útvech různých částí Kavkazu stala se tak nebezpečnou, že tam budou poslání pouze dobrovolníci. Na mysli měl, hlavně republiky jako je Arménie a Azarbejdžan, kde národnostní skupiny bojují mezi sebou takřka tři roky.

Skupina sovětských zákonodárců požádala Gorbačova, aby vyhlásil výjimečný stav a vyvedl národ z jeho politické a hospodářské krise. Konservativní a liberální zákonodárci také požádali, aby sovětský vůdce dočasně zrušil činnost politických stran a parlamentu v Litvě, Moldavii (Besarabii), Gruzínsku a v Rusku. Moskva začala obhospodařování spotřebního zboží. Byly vydány lístky pro zboží, kterého není dosti na skladě, jako jsou boty a kabáty. Mluvčí ministra zahraničí oznámil, že byly zaslány, či přislíbeny potraviny ze zahraničí v hodnotě asi 160 milionů dolarů. Jedná se o mezinárodní snahu za účelem ulehčení situace v Sovětském svazu.

ISLAMABAD - PAKISTAN

Nový ministerský předseda Pakistanu naléhá, že nukleární program jeho země je mírumilovný a odmítá mezinárodní snahy o jeho omezení. Nawaz Šaríf, který se ujal úřadu, před měsícem řekl, že se nepodává tlaku aby zabezpečil zahraniční pomoc. V říjnu Spojené státy dočasně zrušily veškerou pomoc Pakistanu, jelikož se obávaly, že se snaží vyrobit nukleární zbraně (Pozn.red.J.M.: Izrael, t.zv. slepé střevo zahraniční politiky Spojených států, nejen že má nukleární zbraně - zkoušejí je spolu s Jižní Afrikou v Indickém oceánu, ale dostává takřka polovinu všech peněz, které byly vyždímány z kapes amerických daňových poplatníků, aby byly zlepšeny životy zaostalých národů. Dle výše dotací pak musí být Izrael tím nejzaostalejším národem na světě).

ANKARA - TURECKO

Turecká vláda jmenovala velitele svých pozemních sil novým šefem vojenského generálního štábu. V úřadě vystřídá generála, který resignoval na svou funkci, protože se rozcházel v názorech na rozhodnutí presidenta Ozala ve věci účasti západní koalice seskupené v Perském zálivu proti

Oznámenie úmrtia

Oznamujeme svojim priateľom a známym, že nás navždy opustila naša drahá manželka, maminka, babička a svokra

**Elizabeth "Betty T"
Papanek**

rodená Tomaska, obydlie Lincolnwood, IL.

zomrela v stredu 5. decembra 1990 o 3.30 A.M. vo veku 84 rokov. Narodila sa v Chicagu. Bola členkou Slovak Trinity Lutheran Church. Pohreb drahej zomrelej sa konal v pondelok 10. decembra o 11.00 hodine z kaple Trinity Slovak Lutheran Church 5106 N. La Crosse Ave, Chicago, na Český národný cintorín v Chicagu.

Za úprimnú sústrasť prosia:

*Ing. Štefan Papanek, manžel
Ronald (Margit) Papanek, syn
Marlene (Roman) Berka a Viera (Dr. John) Conway, dcéry
Ronald Lee a Mariene (Thomas) Slager, Roman, Anthony a Peter Berka, vnúčatá,
Judith (zomr. Wilford) Burke a Vladimír (Bertha) Tomaska, sestry,
Dr. Jan (Betka) a zomr. Alžbeta (zomr. Rev. Jan) Janci na Slovensku, Švagrovia.*

Namiesto kvetov darujte na Trinity Slovak Lutheran Church.

Poslouchajte
Československou
půlhodinku
na radiové stanici
WCEV 1450 AM

každou
středu a
čtvrtek
v 8.05 večer
řídí Jerry Jiráček

Czechoslovak Daily Herald

DENNÍ HLASATEL

Established 1891

6426 W. CERMAK ROAD, BERWYN, IL. 60402
TEL.: (708) 749-1891 and 749-1893

Second class postage paid at Berwyn, Illinois
Published Tuesdays, Thursdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (CENY PŘEDPLATNÉHO):

UNITED STATES		CANADA (in US Dollars)	
Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)	Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)
3 months \$25.00	\$15.00	3 months \$ 35.00	\$18.00
6 months \$42.00	\$25.00	6 months \$ 55.00	\$30.00
12 months \$80.00	\$42.00	12 months \$100.00	\$52.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zaslání články. Zaslání rukopisů se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme \$3.00.

OVERSEAS in US Dollars

3 months \$ 38.00	\$22.00
6 months \$ 70.00	\$35.00
12 months \$125.00	\$65.00

Iraku.

Zatím z Karabey (v Turecku) přicházejí zprávy o hromadném pašování zboží do Iraku. Kurdský pašerák vymění několik nákladů mezkou s moukou za jeden televizní přístroj vyrobený v Iraku. Měděné kuchyňské nádobí, dielsova pohonná látka a pod. jsou oblíbeným zbožím. Od vyhlášení sankcí proti Iraku, cena mezků v Turecku a přifařených obcích značně stoupla. Podle šarífa Udayeho "krise v Zálivu byla velmi dobrým pro obchod". Dle Tonyho Horwitze z W.S. Journal, "Tento člen kmene Kurdu s turbanem na hlavě je jedním důvodem, že americká krev může velmi brzo zabarvit arabský písek. Cestování podél irackých hranic je důkazem, že resoluce OSN nejsou žádnou perfektní obranou proti podnikavým horalům z Kurdska, úskočným Levanticům narozeným uprostřed bazáru a perským obchodníkům..."

BUENOS AIRES - ARGENTINA

President Bush vychvaloval argentinského presidenta Menema za jeho rozdrčení vojenského povstání a řekl, že to bylo důkazem, že "dny násilí a diktátorství v Argentině byly ukončeny. Bush přijel do Buenos Aires pouhé dva dny po té, co jednodenní povstání bylo potlačeno.

DOMÁCÍ ZPRÁVY

WASHINGTON - D.C.

Irak formálně přijal Bushovu nabídku (pozn.red.J.M. "!"), o uskutečnění schůzky na téma "Krise

v Perském zálivu". Státní department se vyjádřil, že Irak souhlasil s vysláním svého zahraničního ministra do Washingtonu, aby konferoval s Bushem a také se dohodl na schůzce mezi Bakerem a Saddamem Husseinem v Bagdadu. Tato dvě setkání se mají uskutečnit před 15. lednem příštího roku, což je termín určený OSN k vyklizení Kuwaitu Irakem. Mezitím Baker sdělil senátnímu výboru, že on sám je "osobně velmi pesimistickým" stran účinnosti sankcí vyhlášených OSN a řekl také, že bude-li užito síly, pak "ji bude užito náhle, hromadně a rozhodně".

Saddam Hussein prohlásil, že odmítne jakékoliv ultimatum se strany Spojených států a zdůraznil, že každý americký vyslanec musí přijít jakožto vyjednávač, ne jako policajt. (Pozn. red. J.M. Je podivné, že ačkoliv válka byla již vyhlášena Organizací Spojených národů, není to OSN, která by vyjednávala, ale jsou to stále představitelé Spojených států! Jedná se skutečně o mezinárodní akci, či jen o soukromý podnik pana Bushe? Máme oprávněné obavy, že se "někde" "něco" stane, nějaký incident a Amerika, ne OSN budou ve válce. Historie nám říká podivné věci o bývalém presidentu Rooseveltovi a Johnsonovi. Mimoto, Irak není Grenada - populace 87 tisíc lidí - ani Panama - 2,370,00 lidí - v obou případech přátelských Státům).

Oznámení úmrtí

Oznamujeme všem přátelům a známým, že nás navždy opustila paní

Marie Vlček

rozená Smergl

milující žena (zemřelého Franka Vlčka), oddaná matka (zemřelého Leonarda Hughes v Dearborn, Michigan) a Franka (Nertha), drahá babička šesti vnoučat, prababička pěti pravnoučat a oblíbená teta mnoha neteří a synovců. Narodila se 14. listopadu 1896 v Československu. Zemřela v sobotu, 9. prosince 1990. Bydlela v La Grange, IL. Pohřeb drahé zesnulé se bude konat v úterý dopoledne z WESTCHESTER FUNERAL HOME za vedení Louise F. Zefrana, 10501 W. Cermak Rd. (2 bloky od Mannheim Rd) na hřbitov Woodlawn.

Návštěvní hodiny v pondělí 10. prosince 1990 od 3 do 5 hodin odpoledne. Další informace: 708 - FUNERAL

V důsledku toho bankovní akcie a dluhopisy stouply. Dalším důvodem k lepší náladě cenných papírů byla zpráva o návrhu k mírovému řešení situace v Zálivu. Průmyslové Dow & Jones šly nahoru o 14.11 bodů na 2579.70.

NEW YORK - N.Y.

(Columbia Broadcasting System), největší rozhlasová (televizní) společnost na světě, se topí v červeném inkoustu v důsledku ztráty jednoho sta milionů dolarů ve svém prvním roce čtyřleté smlouvy v celkové hodnotě 1.06 bilionů dolarů. Smlouva byla uzavřena za velkého jásotu mezi společnostmi a consortem Besebolových klubů. CBS žádá refundaci peněz! Majitelé klubů budou rokovat o nezvyklém požadavku na své výroční schůzi v Chicagu. Zdá se, že obě strany měly velké oči a apetit, ale světových

atrakcí ve sportovním světě přibývá v takovém množství, že trh se bude pro mnohé zmenšovat. Mimoto hltavost jak zpravodajských prostředků, které ještě k tomu přestávají respektovat jak místní zájmy (fanoušky), tak i kluby samé, se stává kontraproduktivní. Sezony jsou prodlužovány a tak najednou vidíme na televizi, jak se zimní sporty míchají s letními, jak finále - rozhodná utkání přicházejí do doby, kdy diváci začínají mít již jiný zájem, po únavné a dlouhé sezoně. Toto jsou důvody potíží nejen CBS, ale i ostatních společností, které si vlastně vsadily na sportovní jepice, na ženské sporty, kde "dívky" očividně mají více hormonů mužských než ženských a pod. Kde se neseje tam nic neroste.

DETROIT - MICHIGAN

Automobilový trh ve Spojených státech se koncem listopadu vyloženě zhroutil. Prodej domácích výrobků spadl na svou nejnižší úroveň od října 1982. Dle analyzy Davida Healyho od Barclays de Zoete Wedd., "Pokles důvěry je nutno přičítat problémům vyústujícím z vyšších cen benzínu, obav z války na Středním východě, nebezpečné krizi, která má svůj podíl..." jak bylo předvídáno dávno před dobrodružstvím v Perském zálivu. Hospodářství Spojených států je tlačeno do krise.

General Motors a Ford ohlásily minulý týden ostré omezení výroby takového stupně, že tím může být ovlivněn GNP (dle Johna V. Kirnana, analyzy s Kidder Peabody & Co.).

Celkový pokles prodeje je 21%. Fordovy závody očekávají, že budou mít první finanční ztrátu v posledních osmi letech, avšak stále budou aktivní za celý tento rok.

NEW YORK - N.Y.

"Fed" odstranil pravidlo, které vyžaduje, aby bankovní ústavy držely jakožto rezervu 3% některých korporečních osvědčených cenných papírů, jakožto zástavu. Tato akce má pomoci bankám a hospodářství.



Maskovaní Pařestinci pochodovali po trhu minulý týden v Nabluse na West Bank (Západním břehu) okupovaném Izraelem. V posledních dvou měsících byly vztahy mezi Izraelci a Palestinci stále více napjaté.

Uplná či totální...

jakým to jazykem ke mně vlastně promluvil. Ze by jazykem mateřským? Maminka má však o devastaci, destrukci a partikulárních interesech regionu nikdy moc nemluvila. Chtěl jste tedy snad říci, pokoušel jsem se nesměle přerušit nastalé rozpaky, že rozpad a zánik vykořisťovatelských vztahů lze přivodit odpovídajícím oslabením či zrušením zvláštních osobních i skupinových zájmů skrze zesoukromnění v oblastech přímé účastnické demokracie a podnikatelství a že všeho toho pustošení a ničení již bylo dost?

Tomu ale zase nerozuměl on a co že je to vlastně za jazyk? Řekl jsem, že to má být čeština, že jí hovořím doma poprvé po pětadvaceti letech a že kdyby mi tedy laskavě odpustil zřejmé výrazové nepřesnosti a chyby. Vysvětloval jsem, že angličtina je jazyk poměrně omezený a s vyjadřovací schopností češtiny se srovnávat nedá. Naše prostředí jistě není zdevastované, ale opravdu zpustošené a zničené. Devastation je výrazem příliš neutrálním a může být i výsledkem přírodních sil. Pustošit však umí pouze lidé. Podobně je mnohem přesnější mluvit o podnikání a podnikatelství než o enterprenérismu, o oblastech než o regionech o zesoukromnění či zvláštění než o privatizaci (která u nás dokonce znamená "zveřejnění vlastnictví"), a o účasti, účastenství či podílnictví než o prázdne participaci.

Tomu už vůbec nerozuměl a vyložil si to asi jako útok: odcouval ke stolu s obloženými chlebičky a mumlal si pod vousy: vy chcete způsobit kolaps partikulárního jazyka undergroundu, úplně ho zdevastovat tím, že budete mluvit tou vaší pravcovou češtinou. Očima uhýbal, jiskřilo v nich nepohodlí, nedůvěra a strach. Já, milovník cizích, exotických a odborných slov, po čtvrt století mluvící výhradně anglicky, tady působí nějaký kolaps či něco dovastu-

je a to ještě něco z undergroundu - tedy z metra? Anebo z podzemí? Když jsem slyšel výraz sametová revoluce, uvědomil jsem si, že je to odvozeno od velvet underground Andy Warholy a že důraz je tedy na ten velvet a ne na tu revoluci. Jak se za necelých dvacet let mohl bohatý český jazyk omezit (anebo zredukovat?) na snůšku napovedaných a nic neříkajících anglicismů? Přiznám se, že nevím. Jen silně cítím, že naše země a její oblasti, naše prostředí životní, společenské i jazykové, nejsou zdevastovány, ale zničeny a zpustošeny. Jedno vysvětlení mě napadá, ale nejsem si jím příliš jistý. Po desítky let byl jazyk populární a rockové hudby, jazyk levicových hnutí a jazyk ekologické politiky - tedy angličtina, vlastně jediným nositelem informací a svobodného myšlení pro lidi, kteří sice anglicky neuměli, ale svobodnými býti chtěli. O překlady do češtiny se příliš nezajímali, protože k tomu je vážné a dlouhodobé studium jazyků zcela nezbytné. Místo, aby se člověk pídil po českých významech slov jako devastation, participation, destruction, atd., ozývající se opakovaně v písních Boba Dylana z let šedesátých, tak si je prostě a jednoduše, bez práce, námahy či přemýšlení, upravil na devastaci, participaci a destrukci. Když se pak nositelé tohoto zvláštního pseudoanglického jazyka své svobody nakonec dočkali, přinesli si ten jazyk sebou a rozšířili jej na vlnách éteru po vlastech českých, moravských i slovenských.

Toto vysvětlení je zjednodušující a nelíbí se mi. Přesto se mi jiného nedostává a nezbyvá tedy než čekat na pány magistry filologie, psychologie, muzikologie, politologie, atp., jakož i na mistry naší devastace, na poněkud vědeckější výklad.

Za ztraceným synem

„Až po druhé sem zavítáte, bude všechno lepší v chrámě i v celé zemi.“ utěšovali diváky přítomní strážcové posvátného místa, kteří byli mnoho zkusili, ale přece chrám neopustili.

„Kéž by tomu tak bylo!“ zatoužil Mičan.

Dříve než Opočenští opustili Prahu, bylo jim vykonati několik návštěv u předních osob. Nyní je hostil a bytoval opočenský pán Colloredo v klášteře svého řádu, kde byl velkopřevorem. Zvláště jej zajímal Šimon, jehož výpověď osvědčila se pravdivou.

Šimon musil v klášteře i v jiných domech měšťanských vypravovati, jak se dostal do zajetí a co se s ním dalo. Událost ona stala se běžnou po Praze a každý se pozastavoval nad skutkem švédského žoldnéře, který pacholík nejenom opatroval, ale i do Prahy s důležitým poselstvím vypravil.

„Abys věnoval jaré síly své válečnictví, toho na tobě nežádám a ani si nepřeji,“ řekl k Šimonovi velkopřevor Maltézský, „ale mohl bys vědám se oddati a pak ti nabízím pohostinství v našem klášteře, kde ti bude vykázána cela,*) abys mohl v tichosti a pokoji studium veškerou čas věnovati.“

Návrh líbil se Mičanovi i Šimonovi. Poděkovavše slíbili, že dobrodiní toho užijí a pacholík vypraví se na studie rokem příštím. Toužil již dávno po vědách.

„A jak dlouho budete užívatí veselí velkého města?“ tázal se převor.

„Nedlouho,“ odvětil Mičan. „Toužíme po domově, bychom se potěšili s domácími, kteří jako sirotky zůstali. A pak zde ani není pravé

*) Cela = klášterní světnice pro jednoho člena.

„No, takové dosvědčení něco platí,“ vysmívali se žoldnéři, vidouce před sebou slabého jinocha.

„Ano, svědectví tohoto pacholíka má váhu,“ příkyvoval Jíra. „Vždyť to jest onen hoch, který unikl z tábora nepřátelského do Prahy, aby přinesl zprávu o chystaném pokopu.“

Teď ustali žoldnéři se smáti. Pozornost všech byla věnována novým příchozím. S nemalým hlukem vstoupila řada vojínů, kteří byli po zuby ozbrojeni a jako z nějaké šarvátky se vraceli. Hlučně byli uvítáni a hned jim děláno místo u několika stolů. Byli to známí hrdinové a odvážliví muži, kteří nelekali se žádného nebezpečí. Vynikali postavou a svalnatými údý.

„Odkud, tovariši, odkud?“ volali žoldnéři, podávající příchozím cínové konvice s vínem.

Přední ocelovým brnění*) oděný, pobladil si dlouhou bradu a řekl: „Nedalo nám to, bychom se aspoň kradí**) nepohlédli po Švédech.“

Zpráva ta mocně na všechny účinkovala.

*) Brní = ocelová drátěná košile.

**) Kradí = tajně.

„Vy že jste pronásledovali Švédy? Vy jste se odvážili na ně? Pověďte —“

„Přece se slušelo, bychom je kus cesty doprovodili, takové přátely drahé,“ usmíval se mistr roty.*) „Co by si o nás pomyslili? Vyjeli jsme si za posledními četami.“

„Porušili jste podmínky míru,“ ozval se přísný hlas.

„My ne, ale Švédi,“ odpovídali vojíni. „Netáhli pokojně, jak měli, chtěli nadále loupiti a špižovati**) na útraty našich dědin. Však jsme jim to překazili. Nenadáli se, že

by je kdo stopoval, a když se rozlezli po dědině jako kobylinky, vpadli jsme jim v bok a notně hřbety natřeli. Ti utíkali! To byl běh! Jistě jim zašla chuť k drancování a dlouho si budou hojiti rány, jež utřžili.“

„To jim po zásluze patřilo.“

„Nejednali jsme tedy nesprávně, ale chránili toliko utiskované. Tak se musí dít i v míru největším.“

Celá krčma schvalovala jejich skutek.

„A byli jsme svědky divné věci,“ vykládal dále žoldněř. „Ani vlastním zrakům jsme nemohli uvěřiti.“

*) Mistr roty = vůdce čety.

**) Špižovati = zásobovati.

veselosti. Drahně dob uplyne, než se vzpamatuje Praha a celá země.“

Colloredo přisvědčil. Také se zmínil, že chce nyní na panství některé opravy prováděti a dvory přestavěti. Proto se rozloučil s Opočenskými, kteří chtěli druhého dne vytrhnouti z města. Mičan se Šimonem navštívil ještě oba purkmistry Starého a Nového města, některé vůdce, kteří si chlapce přáteli viděti a na památku mu věnovali dary.

Prošli několik ulic, prohlédli si chrámy a posléze zarazili v krčmě u „staré pinty“*) Zde bylo blučno a živo. I jiní, kteří mínili město opustiti, zde se zastavili, by se ještě poveselili a vínem se posilnili. U několika dlouhých stolů se silnými deskami seděli žoldnéři svorně vedle svých hejtmanů. Hlučně vyprávěli, zpívali a se smáli. Před několika málo dny jim tak nebylo. A noví návštěvníci ještě přicházeli.

Opočenští zaujali místo u postranního stolu, poručili si víno a naslouchali. Jíra se dal brzo do řeči s vojíny vedle sedícími, a brzo by se byl pustil s nimi do hádky, ani nechtěli připustiti, že měšťané, studenti a

*) Pinta = hostinská nádoha a dle té název krčmu.

duchovní vydatně pomáhali a že by i bez nich byli město udrželi. Mičan s Dolišem nejprve sporu si nevšimli; Šimon s Vítem však dávali pozor na každé slovo.

„Nepotřebovali jsme nikoho, dobrovolníci nám jenom překáželi,“ stáli na svém žoldnéři.

„Teď se vám to chvástá,“ odpovídal Jíra, „ale nedávno jste zpívali jinou. Proč jste zbytečných lidí nevyhnali s hradeb? Proč jste nás volali a prosili?“

„Samí jste se nám vtírali a nyní budete rozhlašovati, že jenom vy jste útok odrazili,“ opáčili vojíni, kteří vypili již hodně vína na zdraví svého hejtmana a z radosti nad odchodem Švédů.

„Podívejme se na tu pýchu a vypínavost!“ zvolal Jíra Kverek a boky si podepřel. „I aby do vás! Máte nás za slabochy? My pronásledovali Švédy na cestě ku Praze a bylo nás pouze devět.“

Žoldnéři se rozesmáli uštěpačně.

„Nesmějte se. Mám na to svědky,“ hájil se Jíra.

„Já je viděl, když jsem byl vězněn na švédském voze,“ hlásil se Šimon. „maje radost, že může dvorskému čeledínovi pomoci.“

„Co to bylo? Snad vám nepodával některý Švéd pravicí na rozloučenou?“

„Jedeme po pravé straně Vltavy a kus cesty po straně levé pohybuje se švédské vojsko. Valilo se jako ohromný had, jehož zakončením byly vozy s uloupenými věcmi. Jezdci dávali dobrý pozor na tuto poslední výsluhu z naší země.“

Kdyby bylo lze dostati se přes Vltavu, jistě bychom několik vozů byli zajali. Musili jsme

se pouze omeziti pronásledováním opěšalých žoldnéřů, kteří potulovali se při naší straně a k hlavnímu voji z opanovaných měst se přidávali. A zdálo se nám, že zvláště jeden vůz se opozďuje, jakoby se jeho řidičům na sever nechtělo. Vozataj se namáhal, koně pobízel, ale vzadu sedící muž schválně vůz zdržoval a mezi kola klacky házel.

Hodnou chvíli jsme pozorovali toto nevyklé divadlo a nikterak jsme si to nemohli vysvětliti. Dle všeho by se byl rád vojín onen pozdržel, aby mohl s nákladem vyvážnouti z moci švédské. Lituji, že jsme mu nemohli v jeho snaze pomoci! Ale nebylo zde mostu a do brodu jsme se báli při rozvodnění vstoupiti.

Cesta, kudy se povozy braly, vedla těsně vedle srázné skály, pod níž šuměla Vltava. Hrůzou jsme stanuli, když onen Švéd na druhé straně seskočil a násilně zad vozu ku srázu přistrkoval. To zpozoroval vozká, a mezi oběma muži nastal zápas. Jezdci poměkud popojeli ku předu a neviděli zápasících. Boj trval chvíli, vozataj byl odmrštěn a divný onen muž bez závady odpráhl koně a vůz s nákladem spustil do propasti. Kola zaskřípěla, ozvala se hrozná rána a mžikem všechno pochováno ve vlnách.

Než tím byli upozorněni jezdcí a část vojska se navrátila. Rázem sezuali, co se stalo, a pustili se za mužem. Jinam nemohl než za povozem do vody, kde ho čekala smrt. Ale nelekal se jí, skočil do Vltavy a zápasil s proudem. Chtěl se dostati k nám a my na něho volali. Švédi za ním posílali střely. Dlouho zápasil. Buď ho síly opustily, buď byl zasažen nepřátelskou koulí, náhle se ponořil a již jsme ho nespatriili. Nevím, co bych byl dal za to, kdyby se mně bylo postěstilo zachrániti ho.“

„Podivný muž! Proč asi uvrhnul náklad do vody?“ uvažovali posluchači.

„Nebyl-li vysoký, ramenatý, s příční jízvou na čele?“ tázal se Šimon.

„Jízvu měl a sílu ukazoval nevšední,“ dosvědčovali žoldnéři.

Palackého knihovna.

„Pak to nebyl nikdo jiný než Juda Dobřichovský, žoldněř ve službách švédských, rodilý Čech, jemuž se počínání Švédů zprotivilo,“ řekl mladý Mičan.

Udivení v krčmě rostlo.

„Ten mne ochraňoval na cestách a vyjednal přístup do Prahy,“ pokračoval Šimon. „Nejednou se pronesl přede mnou, že naloupených věcí do Švéd nedoveze. Pálil ho ten poklad jako rozbouřené svědomí. Měl hlídati, co naloupil a za podíl dostal generál Vittenberk.“

„Všechno pohřbil na dvě Vltavy.“

„I sám zabynul,“ smutně řekl Šimon. „Činil pokání za život minulý a litoval, že se provinil na vlasti a její obyvatelích.“

„Budíž mu Bůh milostiv!“ dodal Mičan.

Šimon zaplakal pro přitele a dříve než ráno odjeli z Prahy, zastavil se v chrámě u matky Boží před Týnem a pomodlil se za pokoj duše svého ochránce, aby v lepším míru a klidu odpočíval na věčnosti, než zde na zemi, která mu připravila mnoho trpkostí.

XII.

Na Opočně posud nevěděli o míru mezi národy, a proto ještě obávali se nových nepřepadnutí a útoků. Od té doby, kdy Švédi zajali Mičanova syna, nikdo se zde neukázal, ale tím nebylo veškero nebezpečí odstraněno.

Také nikdo nevěděl, co se stalo s dobrovolníky, kteří se vypravili s měšténiněm hledat ztraceného syna. A nevraceli se dlouho, až to všem za divné připadalo a věci nej-

Alois Dostál

Za ztraceným synem

horších se obávali. Byla to odvážnost, že se vydalo několik mužů v tak rozbourané době do světa. Snad padli do rukou nepřátel, snad zahynuli v nerovném boji a nejsou již mezi živými.

V městě počali se o nepřítomné strachovat, a starost rostla, čím víc ubíhal den za dnem a týden za týdnem. Ani na tvrzi neměli vědomosti o dobrovolnících. Přišel sem jednou posel zvěstovat, co se stalo v Praze, jak je sevřena, ale o Mičanovi a jeho synu nevěděl. Vypravoval o nebezpečných cestách, kolik nedobrych lidí na nich se potlouká a jak se musil uhybat. I soudili Opočenští, že se jejich příslušníkům stala nehoda.

Rmoutila se Dolišová, jejíž choť a syn odjeli, tesknili jiní na tvrzi i v městě, vzpomínala čeleď na Jíru a rovněž Mičanová byla velice zarmoucená. Ztratila muže, syna panice i věrnou a oddanou čeleď. Byla tedy zde ztráta mnohonásobná a valuě citelná.

Paní Markéta trávila všechn čas ve smutku a nic jí nemohlo potěšit. Smutně shlížela ku svým dětem, v nichž zřela sirotky. Přišly snad o tatíčka. Libuše jí byla ve všem k ruce, sdílela s ní smutek; Ladislav posud všemu tomu nerozuměl. Ptal se jenom po otci a hledal bratra. To jim bylo nejlídnější, a ani matka ani sestra nemohla se na Ladislava podívat.

„Nevím, nebožáku,“ říkala měščka, „nezůstaneš-li sirotkem a obnoví-li se v duši tvé tvář otcova.“

„Myslíš, matičko, že se naši nevrátí?“ řekla Libuše starostlivě.

„Takovou dobu mimo domov prodlévají a posud nijaké známky o sobě nedali,“ odpovídala matka; „to je na povážení.“

„Kdo ví, nejsou-li v Praze, již Švédí obléhají,“ hádala dcera dle zprávy poslovy.

„To je poslední moje naděje. Ale zase se mně zdá, že by marně v městě neprodlévali. A tak dlouho snad ani Švédí u města nevytrvají.“

Tak a podobně bylo v nárožním domě uvažováno a dohadováno. Přicházeli sousedé, potěšovali, dostavila se i Dolišová; společný bol spojil obě ženy. Již i podzim se přihlašoval. Mičanová sklídila všechno na polích a uložila do stodol. Něco bylo hned vymáčeno a schováno pro případ nového vpádu nebo možného požáru. V městě dávány domky do pořádku, do některých až posud opuštěných vraceli se obyvatelé nebo cizí se tu usadili. Sousedé poněkud se vzpamatovali; zvláště pěkná úroda jim pomohla.

Všichni spolu litovali opuštěné rodiny, jimž však nemohli pomoci jinak, leč že jim obilí sklídili a osamocené chránili. Čekali a doufali, že se výprava opočenská navrátí, ač jim čekání připadalo dlouhé, ba nekonečné.

Měsíc říjen památného roku 1648. chýlil se ku konci. Na polích bylo pusto, na zahradách prázdno. Po nebi se přeháněla temná mračna a od hor Krkonošských vanul ostrý vítr.

Opočenští se zásobovali dřívím na zimu. Právě vezli borová drva a poslední vozka vesele si pohvizdoval. Bylo odpoledne a slunce sotva se ukázalo, hned zase skrylo se za mračny.

Tu se vozka oblédl a nohy pod ním ztuhly. Ustal zpívati a na celém těle se chvěl. V dále zřel četnu jezdců a hned myslil na nepřitele. Jdou si pro obilí. Tedy přece nezapomněli na Opočno.

Mladý muž odpráhl koně, sedl na posedního a ujížděl k městu. Povož nechal na cestě. Jel tryskem, stanul teprve na rynku. Asi dva, tři sousedé vyšli se podívat na zápraží, co se přihodilo.

„Švédí jedou, Švédí!“ volal vozka, ukazuje směrem k lesu.

Všichni byli omráčeni, ale hned se vzpamatovali. Celé město bylo na nohou. Co počít, co dělat? Pozdě bylo myslit na útek. Teď nebyli měšténině vyvarování jako před časem. Jinoši neměli vůdce Šimona a také nyní na něco podobného ani nevzpomněli.

Když zavládl největší zmatek, dostavil se panský derektor s několika čeledíny, ozbrojenými meči, píkami a dlouhými puškami.

„Nebojte se,“ řekl Rašín, „Švédů není mnoho. Náš pověžný jich napočítal deset a před těmi přece nebudeme prchat. Chopte se také zbraně, abychom je náležitě uvítali.“

Ta řeč líbila se Opočenským. Rozběhli se do svých domků a hned se vraceli: ten s mečem, onen s kordem, jeden s palcátem, druhý se sudlicí, jiný s cepníkem*) a co kdo měl a právě chytil. Také udeřeno na zvon ke šturmu a v domech přiráženy oknice.

„Jenom aby nepřišli ještě jiní a mnohem četnější,“ lekali se sousedé.

„Pověžný a branný dávají pozor,“ utěšoval derektor, „kdyby uviděli Švédy, dají nám

vědět a pak se utěeme na tvrz. Tam se obráníme.“

„Kéz by toho nebylo třeba!“

Opočenští stáli na rynku v pevném šiku. Rašín s čeledí v předu. Ženy vyhlížely ze dveří a skulinami v oknech. Všichni se chvěli, čekajíce, co se stane a jak pětka dopadne.

Za chvíli zazvonily koňské podkovy o kamení a jezdci vjížděli ulicí do města. Ale nepočínali si jako nepřátelé, netasili mečů a nekladli pušek k lícím. Jeli klidně a usmívali se. Spatřivše na rynku ozbrojenou četnu,

*) Cepník = sochor s cepem.

zarazili se. Aby předešli nedorozumění, zvolal přední:

„Bůh budiž s vámi! Jsme císařští.“

„Jedete-li v přátelském úmyslu,“ odpověděl Rašín, „vítejte nám! Ale dříve dejte záruku.“

Jezdec zvedl hledi a zvolal: „Zde záruka naše! Nepoznáváte-li nás?“

„Petr Mičan, měšténin!“ ozvalo se v zástupu.

„A kdo jsou ti druzí, snadno se domyslíte,“ s úsměvem ukázal Mičan na své soudruhy.

„Doliš, Jíra, Šimon, Vít...“

„Ano, my jsme to,“ řekl Kverek, „a takhle nás vítáte? Což jste ještě neslyšeli, že jest urokován všeobecný pokoj? Jak jsme šťastni, že vám to můžeme první oznámiti!“

Zatím jezdci seskákali s koní, podávali zoámým ruce a objímali se s nimi po přátelsku. Domáci nahrnuli se kolem uich, nadešlo vítání a vyptávání, obdivování a radování.

Tu chvátala na rynek paní Markéta s dětmi. Zvěděla, kdo přijel, a nemeskala, by uvítala muže i syna. Mičan se Šimonem ji uviděli a rovněž v ústrety milé rodině spěchali. Ozvalo se několik výkřiků radosti.

Trvalo chvíli, než se vzpamatovali.

„Všichni zdraví?“ tázala se paní.

„Díky Bohu, všichni až na tu některou odřeninou,“ odpovídal Mičan.

„Jak vám děkuji, že jste mně přivedli syna! Jakými jsem vám díky zavázána!“

Jíra mávnul rukou, řekl:

„Bylo nám to k dobrému. Něco jsme zkusili a poněkud se nám krev rozpěnila.“

Pokračování ve čtvrtku

Oznámení čtenářům:

Příští čtvrtek bude dokončen román "Za ztraceným synem" a sdělujeme vám milí čtenáři, že budeme pro vás otiskovat pravdivou událost ze španělské revoluce. Jméno knihy je: Zvěrstva rudých ve Španělsku, kterou napsal Ing. F. Vicienik.

“Ryba a host páchnou do třech dnů.”

- Benjamin Franklin

*

“Morálka je morální jen tehdy, je-li dobrovolná.”

- Lincoln Steffens

*



Český národní hřbitov v Chicagu

již přes 100 let dobře slouží potřebám československé krajanské veřejnosti v Chicagu a okolí.

Pohřbívání do země, žehem a do krypt MASA RYKOVA MAUZOLEA s křídly dr. Ed. Beneše a gen. M. R. Štefánika.

Obstaráme letní i zimní zdobené hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL. 60630

Poslouchajte náš rádiový program každou neděli v 9 hodin ráno na WCEV 1450

When you have questions about investing...

see the Banking Professionals.

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road
Cicero, Illinois 60650

6001 West Ogden Avenue
Cicero, Illinois 60650

Phone 656-2000

MEMBER
OF THE
FEDERAL
RESERVE
SYSTEM

FDIC

6 DENNÍ HLASATEL

11. prosince 1990

JEDINA ČESKÁ BANKA
The Berwyn National Bank
7112 West Cermak Road
Berwyn, Illinois
(708) 788-4700



Člen FDIC

OSLAVUJE 52 ROKU

Přijme se:

Potřebuji do české restaurace, area
Bensenville, cook a waitres, full or
part time. Volejte:
708-766-5454

Byt k pronajmutí

Hotelové pokoje na Floridě

Od \$ 200,- za měsíc. Všechny pokoje mají vodu
a ledničku - "efficiency rooms".
MANHATTAN HOTEL
444 5th Ave. So.
St. Petersburg, FL 33701
894 - 2747

Cicero

1 1/2 rooms \$265.
2 1/2 rooms \$295.
4 rooms \$400.
Plus security deposit, heat included, stove
and refrigerator. No pets. Austin Arms apart-
ment c/o Central Federal savings.
(708) 656-5000 ext. 235 Bob

Překládám do angličtiny legální
doklady školní a osobní
notářsky ověřené.

O. KOVAR

Pište na adresu:
P. O. Box 313
Riverside, IL 60546
nebo volejte:
(708) 442-7115

Kde možno koupit HLASATEL:

- Austin a Čermák Rd.
Cicero — stánek
- Miloš Pancner
6038 W. Čermák Rd., Cicero
- Prague Sausage
6312 W. Čermák Rd., Berwyn
Pouze redělní
- Redakce Hlasatele
6426 W. Čermák Rd., Berwyn
- Fred Pancner
6514 W. Čermák Rd., Berwyn
- 60th Oak Park & Cermak Rd.
Berwyn — stánek
- 26th & Ridgeland
Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & Ridgeland
Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & East Ave.
Berwyn — stánek
- V New Yorku: Candy Store
1437 - 1st Ave., New York, NY
- Optimo — 1508 East 2nd Ave.,
New York City, NY
- Americké velvyslanectví
v Praze



MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel.: 484-4800



2 NOVE DOMY V LEMONT:
+ 186.500 (2. poschodi)

RANCH ZA 159.900
Oba na 1/4 acru pozemka

Berwyn Plaza dvoudodinný domek - velmi
čistý, oddělené topení. Majitelův byt ústřední
chlazení, profesionálně zhotovený sklep s
barem - na 2 auta, vytápěná garáž - \$ 179.500.
Kupujte, dokud jsou nízká procenta.

House for sale

Whl rent? Homes for \$1.00, repos.
Gov't give away programs! For
information
504-649-0670 ext. R-10654

Help Wanted

Easy work! Excellent pay! Assemble
products at home. Call for infor.
504-641-8003 ext. 10654

CABINET MAKER

At least 5 years experience. Full time
position. West loop location. Basic
English necessary.

312-738-1026

Please respond in English.

(708) 484-1118

marina's BEAUTY SALON

Home of the finest permanent waving

Visit Marina's new
salon - formerly at
26th St. & Hamlin.

now at

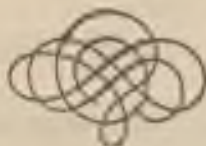
6234 W. Cermak Rd., Berwyn, IL

Video

Objednejte si profesionálně zhotovenou video-
pásku - půl hodiny až 45 minut - se zvuky svého
města (vesnice) v Československu, s Vaší
rodinou a přáteli. Cena od \$200. Volejte:
503-671-0859

Nafilmuji videokamerou VHS veškeré
reportáže v Československu, vašich rodiných
příslušníků, nebo přátel.

Peto Dunda
Botanická 44
602 00 BRNO - CSFR
Tel.: 788 772



P.S./WASHINGTON

a weekly column by
U.S. Senator Paul Simon of Illinois



POLITICS AND DRUG POLICY: A BAD MIX

I will probably vote against
the White House nominee for
drug czar.

Almost lost in the under-
standable concentration on the
Middle East situation is that we
still have a severe struggle on the
drug front, and the President is not
treating it as seriously as it should
be treated.

I was one of two senators who
voted against confirmation of Wil-
liam Bennett as drug czar. While
his performances as head of the
National Endowment for the
Humanities and as Secretary of
Education were unimpressive,
that did not cause me to vote as I
did.

As Secretary of Education, he
asked for a 50 percent cut in fund-
ing for anti-drug education, one of
the few things that we know really
does work in our fight against
drugs. I told myself that anyone
who asks for such a cut should not
head our drive against drugs.

During the recent political
campaign, as drug czar, Bennett
traveled around the nation making
speeches on behalf of candidates.

We have a tradition that the
heads of the FBI and CIA do not
make partisan speeches or engage
in partisan politics. It is a good
tradition. We want them to con-
centrate on their work. We want
them to be above politics.

And so we treat these posi-
tions with special respect. The
nominees are screened carefully.
Distinguished former federal

judges head the FBI and the CIA.
I applauded both of these appoint-
ments.

But the position of drug czar
is not being given the same serious
attention. The current drug czar,
Bill Bennett, is being shifted over
to a purely partisan position as
chairman of the Republican Party,
a transition he can make with great
ease because he has spent much of
his time as drug czar laboring in
that field.

And now with the position of
drug czar vacant, the White House
has decided to reward a defeated
governor with this plum.

If the White House wants to
pass out political favors to un-
employed former officials, let
them pick an obscure ambas-
sadorship or membership on some
commission, but we should not use
the position of head of this nation's
anti-drug effort as a political
reward.

I will vote against the
President's nominee unless the
nominee pledges that, like the
directors of the FBI and CIA, he
will refrain from partisan activities
and concentrate on doing his job.

In addition, I will have to be-
come convinced that this is really
a first-rate appointment of some-
one who can provide substantial
leadership in our war against
drugs.

The drug threat is serious
business.

Deadly serious.

Dec. 9-15, 1990

Pomozte nám rozšířit okruh předplatitelů!

Vánoce se blíží

a proto navštivte náš obchod pro vhodné dárky jako:

křišťálové sklo, keramiku, granáty, šátky na hlavu, kapesníky, panenky v
krojích a různé jiné zboží z Evropy. Z Československa máme skleněné
vánoční ozdoby na stromky, čokoládové ozdoby na stromky, čokoládové
kolekce, bonboniery, salonky a vánoční oplatky.

NOVÉ ZBOŽÍ

Betlémy, miniaturní kolotoče z hracím strojkem, skleněné koule s
miniaturními figurkami ve sněhové vánici. "Sweat shirts" a "T-shirts" s
československým odznakem.

BUDETE PĚCT CUKROVÍ?

Máme různé formičky, mílnky na mák, struhadla na ořechy a kuchyňské
koření. Na "kubu" hřibky a krupky.

ČESKE KNIHY

Pro dospělé a děti k výběru. České a slovenské koledy na rekordech a
kazetách a jiné různé písně. Nástěnné kalendáře z Československa na rok
1991. Každý měsíc má jiný obrázek a máme tři druhy, dva s obrázky měst a
třetí s interiéry zámků. Blahopřejné listky: české, slovenské, anglické,
polské, německé, italské a jiné.

Přijďte, rádi Vás obsloužíme!

F. PANCNER, INC.
6514 W. Cermak Road, Berwyn, IL.
(708) 484-3459
Zástupce Tuzexu

Obchodní hodiny:

Denně od 9.30 ráno do 6.00 večer, v sobotu od 9.00 ráno do 6.00 večer
v neděli zavřeno

mladých lidí a talentů. Získal pro spolupráci s rádiem mladé slovenské katolíky, i když vždy nesdílel jejich politické názory. Ale chtěl mít všechny při tom a přál si, aby za slovenský národ a ke slovenskému národu mluvili nejenom ti, kteří byli oddáni myšlence společného státu. Byl pro jasné rozlišování: Slovensko Slováckům, historické země Čechům, ale pokud to půjde - pod společnou střechou. Odmítal i myšlenku kolektivní viny a říkal: Dnes soudíme kolektivně Němce pro nacismus, ale jednoho dne bychom podle toho museli soudit všechny Čechy a Slováky kvůli komunismu. Nikdy se nedal pozvat na nějaký sudetoněmecký míting, kde se štválo proti Čechům nebo kde se zveličovaly zločiny při odsunu. Hledal však cestu k takovým sudetoněmeckým organizacím jako např. k Ackermannsgemeinde, kde se usilovalo o smíření s Čechy na základě vzájemného odpouštění. V těchto kruzích byl vítaným řečníkem. Často přednášel na kongresech organizace Kirche in Not, Církev v nouzi, která se scházela jednou do roka poblíž Frankfurtu, tam se jednalo o tom, jak pomáhat utlačovaným křesťanům v komunistických zemích. Jednou, když byla ohrožena existence Svobodné Evropy na půdě Spolkové republiky, šel s velkou rozhodností intervenovat k německému kancléři dr. Adenauerovi. Je známo, že Adenauer řekl o něm v kruhu svých politických poradců: "To je opravdu chytrý kněz a statečný člověk. Můj první dojem je: Tomu se dá věřit na slovo!"

"Saša", jak jsme mu mezi sebou říkali, byl křesťanem a knězem, který svou víru žil. Někdy jsem se na něho dlouho díval z oken našich rozhlasových studií, jak kráčet Anglickou zahradou a četl si breviář. Šel vždy vzpříma, mužným krokem a každou chvíli zvedal hlavu k nebi. Byl přísný na sebe, ale byl přísný i na jiné, což mnohé "ovečky" odrazovalo. Byl to člověk velikého srdce. Kdekoli viděl nouzi, pomáhal. Ze svého platu neměl jakživ nic, buď vydělané peníze rozpůjčil nebo rozdál. A dal se samozřejmě obměkčit i nehodnými. Nikdy však nehořekoval nad tím, že ho někdo podvedl. Měl rád humor, smích a vůbec veselí. Na Čepově svatbě v mnichovském pensionu Thaler zpíval společně s čtyřhodnou dámou, s paní senátorkou Marilí Tumilřovou a její dcerou "babičku Mery". Po společném zpěvu se rozesmál na plné kolo a prohlásil: "Tak vidíte, paní senátorko, přece jenom máme něco společného - hříšná mláď!"

Vždy na jaře sváděl těžké souboje se štíhlou linií. Ukládal si přísný půst a vůčihled trpěl, protože byl jinak náramný jedlík. Jednou v době takového těžkého půstu či diety byl přistižen svými kamarády, tedy těmi tak zvanými katolickými hochy, které přivedl do rádia, Vládou Vorlem či Edou Vedralem nebo Mirkem Podivinským či Vaškem Šimkem, opravdu už přesně nevím kým, jak si v restauraci Tivoli pochutnává na mohutném vídeňském řízku. Kamarádi se okolo něj shromáždili a hned dotírali: "Ale otče, vy máte přece přísnou dietu. To ji takhle dodržujete?" Saša pozvedl hlavu a suše prohlásil: "Ale snad mi dovolíte, abych si od té diety aspoň jednou odpočinul!"

Jednou jsem se jel o volném dni se Sašou koupat k jezeru Staffelsee v Murnau. Najali jsme si lodičku a jeli jsme na malý ostrůvek, kde jsme plavali a slunili se. Zničeho se z křoví objevila před námi malá nahatá holčička. Nemohu zapomenout na rozhovor, který se mezi ní a Sašou rozpředl.

Holčička: Ty seš ale nějaký velký člověk!

Saša: No, když jsem byl mladej, tak jsem hodně jedl a tak jsem taky rostl do výšky

Ale nejseš ty přece jen moc vysoký?

No to asi Pánbůh chtěl.

Co vlastně jsi?

Já jsem knězem.

Jaktože jsi knězem? To bys musel být v černém a nesměl bys být nahatej.

Já nejsem nahatej, já mám plavky, ale ty nemáš plavky.

Tatínek říká, že je to tak zdravější. A umíš plavat?

Umím.

A co jsi vlastně za kněze? Co dělá kněz?

Jo, to je trošičku těžší. Já jsem knězem pro uprchlíky z Československa, pro lidi, kteří utekli před komunismem, protože v něj nevěřili a byli v nebezpečí. Sloužím mše a mluvím do rádia.

Ty že mluvíš do rádia? Já jsem tě ještě nikdy neslyšela!

To se ti nedivím. Já nemluví do německého rádia, ale do amerického a česky.

Holčička pohládla Sašu po ruce, on jí dal požehnání a dítě zmizelo v křoví, tak jak přišlo.

Když se později z úsporných důvodů systematizovaná místa náboženských redaktorů rušila, nesl Saša odchod z rádia nesmírně těžce. Byl sice volným spolupracovníkem a dostával paušální honorář i malý plat kněze v mnichovské diecézi, ale na materiální podmínky si nestěžoval. "Na kus žvance to vždycky stačí", říkával. Už však nemohl pomáhat různým postiženým tak jako jim pomáhal dřívě. Rádiu samozřejmě scházel. Na redakčních schůzích byl jakýmsi tmelícím prvkem. V jeho přítomnosti nedošlo nikdy k prudkým potyčkám. A z jeho nesmírného vzdělání těžila celá redakce. S velkou trpělivostí opravoval výslovnost italských nebo francouzských jmen a pomáhal i v hledání správných či nových výrazů v češtině. A při tom nezkažil žádnou legraci. Rádiu takový člověk chybí dodneška. Měl jsem ho moc rád a málokdo mě tak schází jako on.

(Z knihy Františka Tomáše: Je sedm hodin středověkého času. Postavy a příběhy ze začátku Svobodné Evropy. Kniha vyšla v Evropské exilové edici v Mnichově, pod záštitou Českého Slova).

Je na západ cesta...

tom, že vlastně vystěhování a teda poskytnutí pasů dnes už není ani tak dodržováním lidských práv, jako vědomou evakuací částí lidí z ohniska nebezpečí, z ohniska možných konfliktů. Tak aspoň vidí mnozí mementální politiky Gorbačova vůči židovské emigraci, německé, arménské, řecké, mohl bych uvést desítky jiných národností, které momentálně usilují o vystěhování. Víte, že zčásti skutečně jsou zachycováni Evropou a to Evropou východní, třeba ve východním Německu nachází útulek dnes již několik tisíc židů ze Sovětského svazu, také značná část sovětských vojáků se pokouší aspoň o nějaké zachycení ve východním Německu, tudíž ve sjednoceném Německu. Že při otevření hranic na Západ, obrovský proud možných uprchlíků ať už ekonomických či politických, můžeme je jak chceme nazývat, se pokusí o to zůstat ve východní Evropě.

Proto si myslím, když se posuzuje vážně v Československu otázka azylu, tudíž i připojení k ženevským a jiným konvencím, pak je třeba jakoukoliv zákonodárnou činností zde posuzovat komplexně, tzn. posoudit a přijmout taky opatření, které by zabránily zneužití těchto konvencí. Dalo by se už předem posoudit, která skupina nebo které skupiny z těch, o kterých je řeč v Sovětském svazu v různých vlastně republikách Sovětského svazu, které by přicházely do Československa?

Především asi pohraničí, tzn. národy, s nimiž Československo má společné hranice, tzn. Ukrajina, na Ukrajině nepochybně dojde k velkým národnostním posunům. Dnes již západní Ukrajina prakticky má jinou společenskou moc, tzn. tam se chopila moci určitá demokraticky orientovaná a zároveň nacionalisticky orientovaná skupina, mluví se o vytvoření západoukrajinské republiky na území bývalé Haliče. To vše svědčí o tom, že část obyvatelstva každopádně, ať už ruského a jiného nebude se cítit zcela pohodlně na tomto území, bude hledat únik a že část nezvolí únik na východ do vnitřního Ruska. Nýbrž na Západ, je taky zcela jasné. To znamená, musíme počítat asi s přílivem utečenců z ukrajinských oblastí, zřejmě utečenců ruského nebo jiného než ukrajinského původu, ale také bych nepodceňoval velký pobyt obyvatelstva třeba Arménů, kteří teď nachází útočiště dejme tomu v Moskvě, ale ani tam nejsou vítáni ve velkých množstvích. Existuje celá řada obyvatel, kteří tady zřejmě nevědí, jak dopadne jejich boj o nezávislost. Mínilm tím poměrně nepočtenou, ale přesto z hlediska možné emigrace početnou skupinu jako jsou Gagauzové na jihu Moldávie, jak dopadne jejich konflikt s moldavským obyvatelstvem, zvláště, když k tomu přičteme ještě velký nátlak ze strany Rumunska. Možná i tak, že začnou hledat útočiště ve vedlejších zemích a zde jako první na řadě jsou Maďarsko a Československo, což jsou země nejbliž položené k oblasti Moldávie. Takže těžko můžu zde vyčíslit, vyjmenovat národnosti, které možná... volinští Češi, těch zřejmě v celém Sovětském svazu, pokud znám údaje statistické, jejich řada je 25 tisíc, jejich kontingent není velký ale nicméně, nicméně myslím si, že Československo s touto vinou musí počítat a to znamená musí být i zákonodárně připraveno. A druhá skupina, kterou myslím, že v Československu se o ni uvažuje, jsou eventuálně lidé, kteří budou mít stále míň co jíst.

Myšlím, že tato věc by se mohla řešit spíše celoevropsky. Že by se mohlo dospět k nějakému systému přidělování uprchlíků. Budeme doufat, že se to odehraje co nejschůdněji.

Navštivte svobodné

ČESKOSLOVENSKO 1990

Nyní bez víza a povinné výměny.

Každý měsíc máme 3 skupinové odlety do Prahy a Bratislavy za nejnižší ceny na rezervovaná data. Zaujtejte o podrobnost!

Levné ceny do dalších evropských měst.

FRANKFURT \$ 515,-
ZURICH \$ 629,-

MNICHOV \$ 587,-
PARÍŽ \$ 630,-

VÍDEŇ special * 515,- non-stop

VARŠAVA speciál \$ 699,00, děti do 17 let jen 499,00

Pronajmutí aut v Evropě za velmi výhodné ceny.
Návštěvy z Československa vyřizujeme rychle a spolehlivě na jakoukoliv dobu pobytu.



WEBER TRAVEL AGENCY

6805 W. Čermák Road, Berwyn, IL. 60402
TEL. (708) 749-1333

rádi bychom Vás pozvali na naše zcela mimořádné, a dalo by se říci, i adventní, představení. Bude to jednak koncert, na němž chceme připomenout Deset vánočních písní Jiřího Slítra a taky kousek Suchého a Havlíkovy Kytice - bude to balada Štědrý den nově nastudovaná Jiřím Císlerem. A nakonec hudební minikomédie Strejček z Ameriky s Jonášem, Melicharovou a legendárním českým komikem Járou Kohoutem. Bude to jeho první vystoupení v Praze po 42 letech. Libreto této hudební minikomédie napsal Jiří Suchý, bude tu pár nových písniček, o jejichž hudbu se postaral Ferdinand Havlík, ale zazní tu i několik starších písniček z původního Kohoutova repertoáru a taky Slitr a Ježek. Kromě toho chystáme slavnostní večer, na němž chceme Járovi Kohoutovi udělit titul doctor humoris causa. Připomeneme si na něm i mladého Kohouta na filmovém plátně a bude tu rovněž reprízován skeč Strejček z Ameriky. Na Járu Kohouta si zavzpomínají někteří známí umělci a zazní tu také

nejznámější Kohoutovy písničky. Pokud se rozhodnete přijmout naše pozvání, předkládáme Vám podrobnější informace.

10. a 11. prosince od 17 a od 20. hod. v sále kina Světozor

Purpura na plotně aneb Strejček z Ameriky.

12. prosince od 20. hod. rovněž ve Světozoru.

Večer pro Járu Kohouta.

Vstupenky si můžete opatřit v pražských předprodejích, v pokladně kina Světozor a v pokladně divadla Semafor. Máte-li přátele, kteří si potrpí na Semafor, najdete pro ně v tento předvánoční čas na chodbách Lucerny i kina řadu nejrůznějších dárků, gramofonovými deskami počínaje, přes fotografie, kazety, časopis Semaforu, až po větší lexikon pro zamilované, který vydal Jiří Suchý jako první knihu svého nakladatelství Klokočí.

Těšíme se na vaši návštěvu,

Semafor



Jára Kohout

Sovětského svazu. Všude tam se americkým prezidentům dostalo nadšeného uvítání. Americký prezident je představitel vlastní politické strany. Často jen těsný vítěz lidové volby. Podrobený všestranné kontrole a kritice. Ať už jde o jeho veřejné vystupování anebo i soukromý život. Netěší se žádným privilegiím. Každé jeho rozhodnutí, včetně volby vlastních důležitých poradců vyžaduje souhlas zákonodárných orgánů. Je možná primus inter pares. První mezi rovnými. Ale musí snést proti své osobě i více kritiky a často i třeba zlomyslných útoků, aniž by se mohl odvolávat na zákonné prostředky, které chrání prostého soukromého občana.

Konec konců nikdo ho k jeho funkci nenutil. V tom všem často spočívá nepochopení tzv. prezidentského systému americké demokracie v Evropě a teď třeba i v Československu. V podstatě je to šéf vlády, s nímž často nesouhlasíme a kterou respektujeme jako vládu, vzniklou z dočasněho souhlasu těch, kterým vládne. Její kritici se budou pokoušet ji demokratickými prostředky, tedy především svobodnými volbami zase změnit. George Bush přijíždí do Československa uprostřed svého prvního volebního období v době, kdy je jeho politika vystavena doma i ve světě tomu nejpřísnějšímu zkoumání.

Nicméně přijíždí jako svobodně zvolený představitel amerického lidu a i té jeho části, která s ním občas nesouhlasí. A tomuto lidu a jemu patří cíl Spojeným státům, nikoli nějaké uzavřené ideologii, ale společné víře v triumf demokracie zde i tam a vlastně všude, by měly patřit všechny ty případné ovace anebo aspoň jen prosté díky.

Čtyřicet let...

Vídeň, na Drážďany i na bavorskou Zeleznou Rudu.

Dnes mám tedy jakýs takýs materiál pro celkový úsudek: tři hesla, která jsem vypracoval za psacím stolem a s pomocí počítačových analýz statistických údajů o zemi tak blízké a přitom dvacet let tak vzdálené platí, pro mě dál. Moje zážitky je však doplňují o maso a krev: neustále se mi vnučuje a v hlavě krouží slovo proletarizace. Ano, říkám si: tyto národy se zproletarizovaly - nebo spíše: byly zproletarizovány. Jejich nároky i jejich uspokojení bylo omezeno na existenční minimum. Byly donuceny se spokojovat s pouhou kvantitou a s jakýmsi náhražkami kvality. Svoje okolí si tvoří podle své podoby a

smiřují se s rozpadem který je obklopuje. Jejich úsilí o lepší život a realizace této touhy připomíná často chování novozbohatlíků, kterým chybí kultura a kultivace. Ta přichází zpravidla až v další generaci. Mané musím myslet na proletariát z první poloviny minulého století jak o něm psal Marx a Engels, a také na ty, kteří se slovem proletariát snad ještě dnes spojují nejvyšší lidské hodnoty. Také jedna z šálebných bludiček.

Optimistický závěr? I když z této hrůzy vyčnívají pouze ostrůvky kultury - je třeba a je možné rozšiřovat je až z nich postupně bude nová pevnina kultury - kultivovaná země a lidé. A my už jsme začali.

Lidové noviny

Návštěva Bushe...

Československu předmětem nejsprostších urážek nejenom ze strany profesionálních propagandistů, ale i v jejich službách působících konjunkturálních básníků, spisovatelů a karikaturistů, z nichž jeden si za to vysloužil titul laureáta zasloužilého či dokonce národního umělce. Někteří z nich se stejně konjunkturálně dožili i našich časů. O mnoho lépe se nevedlo ani Trumanovým nástupcům, i když časem začal s ohledem na různé potřeby a to zejména sovětské, převažovat diplomatictější tón. Československý lid, režimní pokořování amerických prezidentů nikdy nesdělil, jak o tom svědčily stovky anekdot, v nichž byl nakonec i ten Truman na té správné a sympatické straně. Navzdory veršotepcům a zaprodaným kreslířům v Díkobrazu, v tom ovšem ještě starém. Jako výsměch pak mohla působit blahovůle, s jakou se tu a tam ještě setkávalo jméno prezidenta Roosewelta, po němž byl opět po sovětském vzoru povoleno ponechat pojmenování několika vedlejších ulic. Nebudu již připomínat Kupkovy Malé povídky pro mistra Trumana. I ty by měly patřit ve svobodném Československu do svobodných antikvariátů. Coby dokument doby. Připomenu zato naděje, s nimiž většina českého a slovenského lidu sledovala úsilí amerických prezidentů zadržet mezinárodní komunistické výboje a politiku sovětského imperialismu. Případně i tento imperialismus zahnat zpět. Byly to občas zklamané naděje, jako např. po maďarském povstání v roce 1956. Připomenu smutek, jaký zavládl v československém listopadu 1963, po zprávě o zavraždění prezidenta Kennedyho. Tisíce středoškolských studentů, kteří navzdory úřednímu varování se šli zapsat do kondolenční knihy na americkém velvyslanectví v Praze. Připomenu sympatie, které panovaly k prezidentu Nixonovi navzdory watergatu a prezidentu Carterovi za jeho koncepci lidských práv a rozhodný postoj proti sovětské agresi v Afganistánu. A sympatie různou formou vyjadřované prezidentu Ronaldu Reaganovi, jehož podíl na historickém vítězství demokracie nad komunismem plně zhodnotí zase až budoucí generace. Všem těmto americkým prezidentům patří hold, který Praha a Československo vzdává jejich současnému nástupci. Pro zajímavost je však třeba dodat, že George Bush není v tom širším pojetí prvním americkým prezidentem na návštěvě v Československu. Připomeneme-li totiž ty, kteří srdce Evropy navštívili ještě předtím, než se prezidenty stali. 6. října 1945 přibyl do Prahy tehdejší vrchní velitel spojeneckých vojsk v Evropě, která pomohla rozdrtit nacistické Německo, legendární generál Dwight Ewitt Eisenhower. Dostalo se mu velkolepého uvítání a československá pošta připravila pro tuto příležitost zvláštní razítko, stejně jako teď při příležitosti současné návštěvy George Bushe. O 7 let později se Dwight Eisenhower stal 34. prezidentem Spojených států. V roce 1967 navštívil Prahu bývalý Eisenhowerův viceprezident Richard Nixon, který se pouhý rok později stal rovněž americkým prezidentem. Typické pro tehdejší doby bylo to, že do Československa mohl sice přijet, ale více méně jen jako soukromník, na pozvání společnosti s tím dlouhým jménem, totiž pro šíření politických a vědeckých znalostí a osobně později v exilu zesnulého profesora Šnejdárka. Československé veřejnosti byla jeho tehdejší přítomnost více méně zatajena. Československo není také první zemí bývalého sovětského bloku, kterou nějaký americký prezident navštívuje. Stalo se tak v případě Nixona a Bushe ještě za trvání tohoto bloku. Např. v případě Rumunska a Polska, ovšem i

First National Bank of Cicero

The Foundation of a Solid Community.

CALL ON US! 780-5000

Serving Our Community
Since 1921

- 24 Hour Cash Station®
- Two Locations
- Free Parking • Drive-Up Banking
- Complete Trust Services Available



A PINNACLE BANK

6000 West Cermak Road, 2500 South Cicero Avenue,
Cicero, Illinois 60650. Phone 780-5000. Member FDIC